

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ЕКСПОРТНО-ІМПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ НА ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

© Процик І.С., Віцієвська М.Р., 2018

Реформування та розвиток вітчизняної економіки значною мірою залежить від вирішення проблем зовнішньоекономічних зв'язків, які відіграють суттєву роль у національній економіці, істотно впливають на темпи економічного росту, створення конкурентного ринкового середовища. У вирішенні цих проблем важливим є комплексний підхід до розвитку зовнішньої торгівлі як сфери діяльності, результати якої залежать від виваженої економічної політики держави, обраної моделі зовнішньоекономічних зв'язків та впливу інших численних внутрішніх і зовнішніх факторів.

Відсутність методичних вказівок і рекомендацій щодо застосування окремих П(С)БО уповільнює процес перебудови бухгалтерського обліку до загальноприйнятих у міжнародній практиці вимог. Саме тому, виникає потреба у подальшому розвитку методології обліку, щодо експортно-імпортних операцій враховуючи їх специфіку, суперечливість законодавства, недосконалість інформаційного забезпечення.

Проблемами обліку зовнішньоекономічної діяльності підприємства досліджували такі вітчизняні вчені, як Пархоменко В.М., Лук'яненко Л.І., Бутинця Ф.Ф., Герасимовича А.М., та ін.

В результаті аналізу напрацювань вищезазначених досліджень вітчизняних вчених-економістів можна виокремити шляхи удосконалення обліку експортно-імпортних операцій до яких слід віднести: ґрунтовніший підхід до відображення операцій пов'язаних і ЗЕД, проінформованість підприємств щодо правил міжнародної торгівлі та правил відображення таких операцій у системі бухгалтерського обліку, взаємоузгодженість вітчизняного митного законодавства з іншими країнами. розробку нових методичних нових підходів до аналізу експортно-імпортної діяльності підприємства.

Тематика дослідження є досить актуальною у зв'язку з активною зовнішньоекономічною діяльністю вітчизняних підприємств так і великою часткою іноземних компаній на території України.

Основними умовами реалізації зовнішньоекономічної стратегії держави повинні бути: наявність короткострокової та довгострокової національно-економічної політики, в основі якої лежать інтереси держави, а також інтеграція України у світову торговельну систему; стабілізація національної валюти; удосконалення правового, законодавчого та нормативного забезпечення регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств.

Основною умовою успішної реалізації реформування обліку експортно-імпортних операцій є дослідження зовнішньоекономічної політики держав-партнерів [1].

При виборі потенційних партнерів потрібно вивчити різні аспекти їх діяльності: правовий, тобто вивчення норм і правил ведення бухгалтерського обліку, що діють в країні потенційного партнера та мають пряме або непряме відношення до співробітництва; технологічний – вивчення технічного рівня продукції підприємства, його технологічної бази та виробничих можливостей; науково-технічний – дані про організацію науково-дослідних робіт і витрат по них; організаційний – вивчення організації управління підприємством; економічний – оцінка фінансового положення підприємства. Ефективне співробітництво в сфері зовнішньоекономічної діяльності залежить від зазначених чинників, що доводить необхідність розробки методики аналізу та оцінки потенційних партнерів при здійсненні експортно-імпортних операцій.

Умовами виконання зовнішньоекономічних договорів є обов'язкове використання міжнародних правил "ІНКОТЕРМС", які за змістом являють собою зведення положень з постачання товарів та передумов виникнення зобов'язань. Аналіз діючих правил "ІНКОТЕРМС" надав можливість дослідити та оцінити динаміку збільшення контрактної вартості продукції (товарів) в залежності від збільшення витрат Експортера.

Більш вигідною умовою для здійснення експортних операцій підприємствами України є EXW ("відправлення франко-завод"), яка передбачає мінімальний ризик для продавця. Продавець тільки

передає товар покупцю на своєму заводі або складі і несе відповідальність за його навантаження. Всі витрати і ризики, пов'язані з доставкою товару до місця призначення, несе покупець, і на цьому етапі зобов'язання продавця щодо виконання умов експортного договору завершуються. Таким чином, при здійсненні митних процедур усі документи, що підтверджують експорт товару, залишаються у іноземного партнера. І тут у продавця виникає певна проблема: не маючи доказів відвантаження товарів на експорт, він не має права на застосування пільг з податку на додану вартість.

Для вирішення цієї проблеми необхідно чітко визначити момент експорту товарів, а саме налагодити механізм документального оформлення підтвердження експорту. Наприклад, наявність у підприємства-експортера, крім примірника експортного контракту, також дублікату вивізної вантажної митної декларації.

Дослідження показали, що в бухгалтерському обліку експортно-імпорتنних операцій у двох валютах призводить до значних викривлень величини витрат, собівартості та ціни реалізації товару, а в подальшому – до неточного розрахунку фінансового результату діяльності підприємства [2].

Вміло обрана бухгалтерська програма сприяє інтегруванню усіх видів господарського обліку (бухгалтерського, внутрішньогосподарського, статистичного, податкового) у єдину систему, що дасть змогу уникнути дублювання показників, підвищить оперативність і ефективність використання облікової інформації в управлінні підприємством.

Важливим напрямком удосконалення обліку експортно-імпорتنних операцій є впровадження методики обліку імпорتنних операцій при різних валютах об'єкту контракту і платежу: порядок розрахунку сум кредиторської заборгованості, їх відображення в системі рахунків бухгалтерського обліку з використанням облікового реєстру - аналітичної відомості руху валюти за імпортними мультивалютними контрактами, що дасть можливість узгодити облікову інформацію двох і більше іноземних валют. Основними завданнями бухгалтерського обліку при відображенні витрат на придбання імпорتنних запасів є правильний їх розподіл на такі, що включаються і не включаються до первісної вартості запасів, а також витрати, що відносяться і не відносяться до валових витрат. У зв'язку з тим, що не всі витрати, які відносяться до складу валових, відображаються у бухгалтерському обліку, необхідно організувати їх несистемний облік.

1. Степаненко О.І. Монетарні та немонетарні статті: їх вплив на визначення і облік курсових різниць // Вісник Житомирського державного технологічного університету / Економічні науки. – Житомир: ЖДТУ, 2014. – № 3 (29). – С. 170-173. 2. Жидєєва Л.І. Особливості аналітичного обліку розрахунків за експортно-імпортними операціями. // Облік, аналіз та контроль в системі управління економікою підприємства: К.: КДТЕУ, 2012.- 169 с., с.30-31.

К. е. н., доцент Л. П. Сай, студентка А. В. Сердюк
Національний університет «Львівська політехніка»

ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ІНОЗЕМНОГО ІНВЕСТУВАННЯ В ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ

© Сай Л. П., Сердюк А. В., 2018

Іноземне інвестування набуває важливого значення для економічного розвитку. Світовий досвід свідчить, що без залучення іноземних інвестицій, не маючи доступу до сучасних технологій, країнам важко вийти з економічної кризи.

Згідно із Законом України "Про інвестиційну діяльність" [1] інвестиціями є всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, внаслідок якої створюється прибуток (дохід) або досягається соціальний ефект. Відповідно до Закону